

A program számára input adatként a km mátrix, illetve két vektor, a feladóhelyek feladandó mennyiségeiből álló oszlopvektor és rendeltetési helyeken feldolgozandó mennyiségek sorvektora szolgált.

A program az MPS/360 eljárásának egy olyan részhalmazát használja, amely a szállítási feladat — mint lineáris programozási feladat — megoldását teszi lehetővé.

Az eljárások hívása az MPS Control Language szabályai szerint történt.

Első lépésben a megadott előírásnak megfelelően lyukasztott input adatokat a CONVERT beolvasta az IBM számítógépbe és elhelyezte azokat a PROBAFILE-ben. Ezután a SETUP a PROBAFILE-n levő feladatokat olvasta be a memóriába, s létrehozta a munka FILE-kat. Végül a munkamátrixban a bázisvektorok cseréjével, az iterációs lépések sorozatával elkezdődtek a számítási eljárások, melyeknek révén hiba esetén hibáüzenet fródik ki vagy a megoldás, az eredmény.

Az IBM számítógép a szállítási feladatot egy percen belül futtatta le, majd írta ki az optimális megoldást.

Tényadatokkal összehasonlítva az ugyanazon konkrét esetre vonatkozó optimális megoldást megállapítható, hogy az alapanyagoknak csak 50—60%-a lett az optimális programnak megfelelően elszállítva.

Tehát a szállítási költségmegtakarítás egyik igen komoly lehetősége a szállítási feladatok optimális program szerinti végrehajtása.

A feladat pedig tovább bővíthető, egyrészt például a feladóhelyek számát illetően, másrészt a fafajok figyelembevételével. Az IBM számítógép is képes a példaként leírt mátrix sokszorosának a feldolgozására.

Összességében megállapítható, hogy ilyen számítógépes szállításszervezéssel jelentős költségek takaríthatók meg.

DR. HANYVÁRI CSABA

ÜNNEPI BESZÉD

az Esztergomban végzett
erdész diákok

1985. X. 11-i találkozóján

Nemeskürty Istvánnak van egy könyve, melynek címe: Rekvium egy hadseregért. A második világháború magyar hősi halottainak állít benne emléket. Úgy gondolom, hogy a mai összejöveteleinket úgy nevezhetnénk: rekvium egy erdész iskoláért. Az esztergomi erdész szakiskola utolsó éveiben magam is tanárkodtam ebben a neves intézményben és a legutolsó évfolyam osztályfőnökeként végigéltem kimúlását. Az iskola megszűnt, hogy helyet adjon egy újnak. Tudomásom szerint az esztergomi erdész szakiskolát, annak eredményeit, hatásait még soha senki nem vizsgálta, nem értékelte, méltatta. Nem volt rá mód és lehetőség, nem volt rá idő. Csendben szűnt meg, hogy egy új iskolának minél nagyobb és hangosabb reklámja lehessen. Csendben szűnt meg, mert az 1948-as, 50-es években nem volt célszerű a múlttól annak eredményeiről, értékeiről beszélni. Sokan komolyan azt hitték, hogy máról holnapra

meg lehet változtatni, meg lehet váltani a világot, új formákkal és jobbnak vélt módszerekkel. A legyegyszerűbb volt agyonhallgatni, a feledés homályába süllyeszteni. Hogy ez mégsem következett be, ékes bizonyítéka a mostani összejövetel és ünnepség. Ezt az esztergomi iskolát egyszerűen nem lehetett és nem lehet agyonhallgatni.

1885-ben született Temesvár-Vadászerdőn, nem kisebb szakmai nagyság bábáskodott születésénél és bölcsőjénél, mint Vadas Jenő a későbbi selmecbányai akadémiai tanár, az európai hírű erdőművelő professzor. Ma már tudjuk, hogy magas színvonalat, a továbbfejlődést biztosította Török Sándor, aki Vadas igazgatósága alatt már tanára volt az iskolának. Harminc éven keresztül dolgozott az intézménynél a hazai erdészeti szakoktatás egyik legnagyobb egyéniségéeként. Megindította a középfokú erdészképzést, az iskolát áttelepítette a román megszállás miatt Tatára. Lelki elkedvetlenedését betetőzte az ártatlannak induló tudógyulladás, amely az akkor még ismeretlen penicillin hiányában 58 éves korában végzett vele. Az iskola csak átmenetileg működött Tatán, ezt a bélyegző is tanúsítja; hiszen a felirata: „Az ideiglenesen Tatán működő Temesvár-Vadászerdői erdészeti szakiskola”. Török Sándor halálával lezárult egy korszak az erdészeti szakoktatásban. Nem csoda, hogy röviddel utána, 1928-ban meg is szűnt a középfokú képzés. Az iskolát 1924-ben Esztergomba helyezték át és megkezdődött egy újabb korszak, amely a két éves erdész-képzés vonalán kiváló tudású szakembereket adott az erdőgazdálkodásnak. Esztergom az erdészeti szakoktatás egyik fellelegvárává vált. Olyan erdészképzés alakult itt ki, amelyet az erdésztanárok rendkívül alapos szakmai képzéssel valójában középfokúra emeltek. Nem véletlen, hogy az első középfokú erdészeti tankönyveket 1926-ban és 1927-ben az iskola tanárai, Balás Emil, Katona István és Tóber Samu írták és az sem véletlen, hogy 1948-ban Esztergomban indították, ennek az iskolának a szervezetére és eredményeire alapozták az újra induló középfokú képzést. Magam 1947-ben kerültem az iskolához. Sajátos, szinte katonai fegyelem, rend és mégis ennek ellenére igazi családias erdész hangulat volt jellemző. Az ősi iskola kiváló erdészeket nevelt. Ma már történelmi távlatból meg lehet állapítani és ki kell jelenteni, hogy az Esztergomból kikerült erdészek megbecsülést szereztek az erdész szakmának az egész országban. Meg kell ezt állapítani, mert nem nagyon lesz erre már lehetőség máskor és másutt.

Az esztergomi időszak véglegesen lezárult. Eredményeinek számbavételére, működésének reális méltatására még sort kell kerítenie az erdész szakmának. Köszönet illeti mindazokat, akik az esztergomi iskola eredményes oktató-nevelő munkájában részt vettek. Elsőként kell említeni az erdésztanárok áldozatos munkáját. Tisztelettel emlékezünk meg róluk, akik tevékenységükkel hozzájárultak a hazai erdőgazdálkodás fejlődéséhez is.

Ágfalvi Imre 1927—1948-ig volt az iskola tanára, 1938-tól igazgató,

Dr. Ajtai Sándor 1945-től 1947-ig,

Balás Emil 1920-tól 1928-ig, — 1923-tól igazgató,

Daróczy Márton 1923-tól 1950-ig,

Erdődi Miklós 1923-tól 1941-ig,

Gaál László 1946-tól 1947-ig,

Dr. Horeczky Géza 1927-től 1947-ig,

Dr. Jablanczy Sándor 1948-tól 1949-ig,

Jákó Jenő 1927-től 1933-ig,

Katona István 1918-tól 1927-ig,

Klausberger József 1923-tól 1925-ig,

Dr. Kollwenz Ödön 1948-tól 1950-ig,

Komán Béla 1927-től 1940-ig,

Kricsfalvi Viktor 1924-től 1950-ig,

Márkus János 1942-től 1947-ig,

Maróthy Emil 1919-től 1925-ig,

Németh Ferenc 1948-tól 1950-ig,

Osztrólczyk Tibor 1931-től 1934-ig,

Rác József 1942-től 1943-ig,

Rózsahegy Antal 1945-től 1950-ig,

Szilágyi Ernő 1928-tól 1938-ig, mint igazgató,

Tóber Samu 1918-tól 1927-ig,

Zsámbor Zsolt 1924-től 1927-ig működött az iskolánál.

Az iskola az esztergomi 26 év alatt 925 erdészt adott az országnak. Ebből 429 alerdészi képzettséget szerzett.

Büszkeséggel tölt el az a tudat, hogy az utolsó éveiben ennek az iskolának tanára lehettem. Agyfalvi Imre, Rózsashegyi Antal, Kricsfalvi Viktor, Daróczi Márton voltak a mestereim, akiktől magas fokú szakmaszeretetet, hivatástudatot, hihetetlen akarat-erőt láthattam, pontosságot, következetességet, minden nehézségeken keresztül hiánytalan köteleltségteljesítést, emberséget tanultam.

Ötven éve immár, hogy 1935-ben megjelent az új erdőtvény, amely az erdőőri és vadőri szakiskolát alerdész szakiskolává fejlesztette, majd az a felszabadulás után erdész szakiskolává szerveződött át. Úgy vélem, nem a megnevezés a fontos, hanem az a mindenkori korszerű szakmai tananyag, amelyet a kiváló tanárok közvetítettek. Magam három éven át voltam tanár Esztergomban. Ez idő alatt párhuzamosan tanítottunk az erdész szakiskolában és az új középfokú erdész iskolában. Semmi különbség nem volt a szakmai tananyag tekintetében. Ezért örülök annak, hogy végül is a szakmai közvélemény középfokú végzettségnek fogadta el az esztergomi erdész oklevelet, melyet aztán az Országos Erdészeti Főigazgatóság hivatalos elismerése is követett.

Sokat gondolkodtam azon, hogy mi adta az esztergomi iskola különös értékének alapját, az itteni képzés eredményességét, az iskola különleges szakmai varázsát. Rövidebb-hosszabb ideig a hazai erdészképzés számos műhelyében dolgoztam, tanítottam. Az esztergomi iskola erdész hangulata, varázsa egyedüli. Az erdészek igazi önzetlen összetartozásának érzése, egy mindenkiért, mindenki egyéért elv érvényesülése itt valósult meg a legjobban. Ezt különféle hagyományok gondos ápolása is jelzi, amelyek közül most hadd emeljem ki a „100 kis nap” kedves színfoltját, a végzős diákok írásos búcsúját, amelynek keretében 100 nappal a végzés előtt humoros kiadvánnyal vettek búcsút az iskolától.

Az 1930-as, 40-es években a korszerű pedagógia még nem fogalmazott úgy, ahogy az 1980-as évek pedagógiája. Ma az oktató-nevelő munka egyik alapvető követelménye a tanulók személyiségformálása, személyiségük minél szélesebb körű és színesebb kibontakoztatása. Nos, ezt a tömören megfogalmazott célt az esztergomi szaktanárok még nem ismerhették, de az iskola minden tevékenysége ezt a célt szolgálta, méghozzá kiválóan. Az iskolai élet irányultsága, a szakmai órák legnagyobb részének az erdőben való megtartása, a gyakorlatok súlya, az iskola környezete, a szakmai oktatás módjai, módszerei mind kimondatlanul ezt a célt szolgálták és az eredmény ékesen bizonyítja hatékonyságát. Bebizonyosodott, hogy az iskolába lépés előtti, kötelező egyéves szakmai előgyakorlat, vagy a legtöbb esetben kéthárom éves gyakorlat nagyon gazdagon meghozta gyümölcsét, kiválóan bevált. Értelmetlen, hogy a művelődési kormányzat jelenleg miért idegenkedik a szakmák szerinti, speciális megoldásoktól. Nem lehet és nem szabad mindenütt és mindenben uniformizálni. A „nem lehet a sorból kilógni” felfogás fals és nagyon hamis frázis. Ez előbb-utóbb a fejlődés gátjává válik. Sajnos elpocsékolta évtizedek után fogadják majd talán csak el a szakmák speciális igényeit.

Az Esztergomban végzetek olyan kemény, meghatározó nevelésben részesültek, olyan megingathatatlan jelleműekké váltak, hogy az meghatározó volt egész életükben. Nem véletlen, hogy a legnehezebb időkben a haza, a szakma és a család legkritikusabb óráiban is helytálltak. Az esztergomi erdészek halálukig erdészek maradtak, hűek a rajongásig szeretett erdőhöz, a benne folyó munkákhoz, társaikhoz, esküjükhöz.

Mi, akik itt együtt vagyunk, a néhány vendéget kivéve, emlékeinkből ismerjük és meghatódva emlékezünk egy kiváló erdésziskolára, amely a legmagasabb szinten teljesítette feladatát, amely nemcsak kiváló erdészeket, szakembereket nevelt, hanem közvetve befolyásolta a hazai erdőgazdálkodás minőségi színvonalát is. Egy lezárt korszakra emlékezünk, amely a tanulságok egész sorát szolgáltatja. Tudunk-e, merünk-e e tanulságokkal élni? Az iskola Esztergomból Sopronba költözött. Mint az egyetlen tanár, aki még Sopronban tanít és már Esztergomban is tanított, elmondhatom, hogy az erdészhipivatásra való nevelés néhány módszerét sikerült Esztergomból Sopronba átmenteni.

Kiss Ferenc, egyik legjobb erdészünk írta a serevényfűzről írt tanulmányában: „A búcsúzás mindig nehéz, de a végleges már fájdalmat okoz”. Nos, mi most véglegesen búcsúzunk az esztergomi iskolától, s ez mindannyiunknak már fájdalmat okoz. Nem valószínű, hogy a mai fiataloknak lesz arra módja és ideje, hogy újra emlékezzenek az esztergomi erdész-szakiskolára, annál is inkább, mert egyre fogy az Esztergomban végzetek száma.

Dr. Firtás Oszkár